

Роль Уповноваженого при здійсненні парламентського контролю за дотриманням економічних прав

Роль Уповноваженого при здійсненні парламентського контролю за дотриманням права людини на безпечне для життя та здоров'я довкілля

- У 2021 році одним із Стратегічних напрямів діяльності Уповноваженого визначено моніторинг забезпечення органами виконавчої влади та місцевого самоврядування права людини на безпечне для життя та здоров'я довкілля.
- На виконання зазначеного стратегічного напрямку Департаментом моніторингу економічних прав Секретаріатом Уповноваженого у 2021 році здійснено 13 моніторингів:
  - - щодо дотримання екологічних прав людини у сфері поводження з відходами;
  - - щодо дотримання права людини на безпечне для життя та здоров'я атмосферне повітря.

Роль Уповноваженого при здійсненні парламентського контролю за дотриманням права людини на безпечне довкілля

За результатами проведених моніторингів встановлено такі системні проблеми у сфері поводження з відходами:

- експлуатація сміттєзвалищ, які не відповідають встановленим природоохоронним законодавством вимогам

- недотримання встановлених Правил експлуатації полігонів побутових відходів, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435 (допускається змішування відходів, безконтрольне ввезення відходів для захоронення, відсутній моніторинг стану ґрунтових вод, ґрунтів (або здійснення такого моніторингу з порушеннями), систем збирання і знезараження фільтрату, біогазу

- невиконання приписів контролюючих органів щодо усунення порушень вимог природоохоронного законодавства

За результатами проведених моніторингів дотримання права на безпечне атмосферне повітря встановлено такі проблеми:

- несвоєчасність розроблення ОДА та визначеними у Постанові № 827 виконавчими органами міських рад програм державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря

-невжиття заходів для забезпечення зон (областей) та агломерацій (міст) пунктами спостереження за якістю атмосферного повітря;

Міндовкілля не затверджено порядок розроблення та затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря.

Роль Уповноваженого при здійсненні парламентського контролю за дотриманням права громадян на землю

- Протягом 2021 року здійснено моніторинг 24 територіальних органів Держгеокадастру щодо стану передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної форми власності у комунальну власність об'єднаним територіальним громадам.
- Проведений моніторинг свідчить про необхідність в прискоренні процесу передачі земель з державної у комунальну власність та врегулюванні існуючих проблемних питань, які виникають в процесі передачі земель.

Роль Уповноваженого при здійсненні парламентського контролю за дотриманням права громадян на землю

- ▶ Уповноваженим здійснено моніторинг діяльності органів місцевого самоврядування (24 місцевих рад) щодо інвентаризації земель, що належать до комунальної власності об'єднаних територіальних громад (в межах населених пунктів).
- ▶ За результатами моніторингу виявлено недостатнє бюджетне фінансування, що є ключовою проблемою, а тому необхідно при формуванні місцевих бюджетів на 2022 рік передбачити кошти на виконання робіт з інвентаризації земель, що належать до комунальної власності ОТГ (в межах населених пунктів) та провести інвентаризацію.

Роль Уповноваженого при здійсненні парламентського контролю за дотриманням права на підприємницьку діяльність

Кількість звернень,
з березня 2020 року

Від початку встановлення карантинних обмежень до Уповноваженого зверталися громадяни щодо:

- ▶ списання для ФОП (окрім тих, які обрали спрощену систему оподаткування) та самозайнятих осіб сум недоїмки зі сплати ЄСВ, а також штрафів та пені за періоди, в яких ними не було отримано доходу (прибутку);
- ▶ щодо недоліків у системі надання державної допомоги;
- ▶ правомірності встановлення стосовно суб'єктів господарювання карантинних обмежень, введених Урядом з метою запобігання поширенню на території України інфекційної хвороби COVID-19.

Інформація щодо державних програм підтримки бізнесу під час карантинних обмежень:

Кредитні канікули

- повне або часткове звільнення від сплати тіла кредиту на час карантину з відповідним подовженням позики;
- проведення капіталізації відсоткових платежів.

Податкові преференції

- відтермінування до 1 січня 2022 року обов'язкового застосування РРО для ФОП (4 група);
- встановлено мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину.

Підтримка роботодавців і працівників сфери малого та середнього бізнесу

- Власникам малого і середнього бізнесу, які мають найманих працівників, передбачена допомога по частковому безробіттю;
- Мікро-, малі та середні підприємства мають можливість брати участь у програмах, що фінансуються з державного та місцевих бюджетів;
- Запроваджено державну програму «Доступні кредити 5-7-9 %»

Інформаційна підтримка бізнесу

- користуватися державними послугами та інформаційними ресурсами online, зокрема є можливість, зареєструвати ФОП, отримати доступ до електронного кабінету платника податку та консультації з податковою службою

Роль Уповноваженого Верховної ради України з прав людини в імplementації Керівних принципів ООН з бізнесу і прав людини в Україні,

Керівні принципи ООН з бізнесу та прав людини

Захист держави

Повага бізнесом

Усунення наслідків

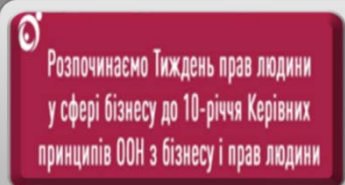
- ▶ ухвалені 16 червня 2011 року Радою Організації Об'єднаних Націй з прав людини Резолюцією 17/4.
- ▶ забезпечують основу для усунення дисбалансу між державою, людьми та бізнесом, а також для подолання розривів між економічними силами та повагою до окремих осіб, особливо тих, хто перебуває у групі найбільшого ризику.

За ініціативи Уповноваженого:

Додано розділ до Національної стратегії у сфері прав людини, присвячений забезпеченню дотримання прав людини в процесі ведення господарської діяльності відповідно до Керівних принципів ООН

Провели Тиждень прав людини у сфері бізнесу присвячений 10-тій річниці ухвалення Керівних принципів ООН

Проведено Міжсекторальну платформу з бізнесу та прав людини

Створено україномовну сторінку у енциклопедії Вікіпедії щодо Керівних принципів ООН з бізнесу та прав людини

Роль Уповноваженого при здійсненні парламентського контролю за дотриманням права на підприємницьку діяльність

Взято участь у національних та міжнародних заходах:

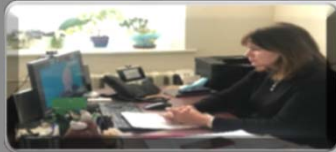
Круглий стіл «Кращі корпоративні практики. Роль інвесторів.»

Дводенний тренінг «Застосування прав людини до сфери цифрових технологій» для студентів вищих навчальних закладів та зацікавлених осіб

П'ятий щорічний Харківський міжнародний форум

Другий Форум ООН з бізнесу та прав людини Східної Європи та Центральної Азії

Десятий Форум ООН з бізнесу та прав людини

Порядок звернень до Уповноваженого

Відповідно до статті 101 Конституції України *парламентський контроль* за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини.

Сферою застосування Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» є відносини, що виникають при реалізації прав і свобод людини і громадянина між **громадянином** України, незалежно від місця його перебування, іноземцем чи особою без громадянства, які перебувають на території України, та **органами державної влади, органами місцевого самоврядування** та їх посадовими і службовими особами.

Отже, щодо порушення прав можна звернутися до Уповноваженого **протягом року**, але не більше **двох**, після виявлення порушення прав і свобод людини і громадянина за захистом своїх прав.

Проте необхідно пам'ятати, що діяльність Уповноваженого **доповнює** існуючі засоби захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, **не відмінює** їх і **не тягне** перегляду компетенції державних органів, які забезпечують захист і поновлення порушених прав і свобод.

Крім того, Уповноважений **не розглядає** тих звернень, які розглядаються **судами**, зупиняє вже розпочатий розгляд, якщо заінтересована особа подала позов, заяву або скаргу до суду.